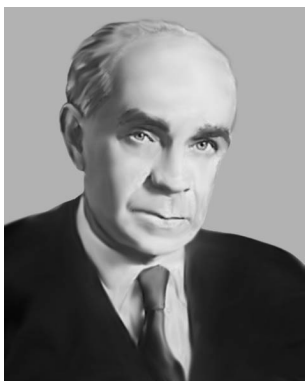

О. В. Мишанич

Гудзій Микола Каленикович

Гудзій Микола Каленикович (21. 04 (03. 05). 1887, м. Могилів-Подільський, нині Вінн. обл. – 29. 10. 1965, Москва) – літературознавець. Доктор філологічних наук (1936, без захисту дис.). Академік АН УРСР (1945). Закін. Університет св. Володимира у Києві (1911), брав участь у семінарі *В. Перетца*, залиш. для підготовки до професор. звання, від 1915 – приват-доцент 1918–21 – у Таврій. університеті (Сімферополь). Від 1922 – проф. 2-го Моск. університету (від 1930 – Моск. пед. інститут); водночас 1938–47 – завідувач відділу давньої рос. літ-ри та літ-ри 18 ст. Інституту світ. літ-ри АН СРСР (Москва). Під час 2-ї світової війни викладав у Свердлов. пед. інституті. Від 1945 – в Інституті літ-ри АН УРСР (Київ): завідувач відділу рос. літ-ри, 1952–61 – відділу давньої укр. літ-ри. Досліджував давню і нову рос. літературу: творчість протопопа Аввакума, М. Ломоносова, О. Пушкіна, М. Гоголя, В. Тютчева, Л. Толстого, Н. Тихонравова, О. Веселовського та ін. Автор підручника «История древней русской литературы» (Москва, 1938; 7-е вид. – 1966; англ. перекл. – Нью-Йорк, 1949), уклад «Хрестоматию по древней русской литературе XI–XVII вв.» (Москва, 1935; 8-е вид. – 1973). Низка праць Г. присвяч. давній і новій укр. літературі, рос.-укр. літ. зв'язкам. Від 1914 досліджував «Слово о полку Ігоревім», йому належить наук. видання тексту пам'ятки, переклад рос. мовою, наук. коментар і понад 30 статей, у яких розкрито істор. зміст поеми, простежено зв'язки з давньорос. літ-рою та істор. традицією. Обстоював оригінальність «Слова...». Опрацював історіографію літ-ри Київ. Русі, простежив її традиції в давній укр. та білорус. літ-рах, а також зв'язки з давніми неслов'ян. літ-рами. Для академ. «Истории русской литературы» (Москва; Ленинград, 1943; 1945) опрацював Галиц.-Волин. літопис і творчість Ф. Прокоповича. З його передмовою та за заг. ред. видано «Українські інтермедії XVII–XVIII ст.» (К., 1960). Підтримував офіц. рад. версію про твори періоду Київ. Русі як

спільне надбання укр., рос. і білорус. літ-р та тезу про єдність укр. і рос. літ-р. Досліджував творчість І. Котляревського, Т. Шевченка, І. Франка у зв'язках із рос. літ-рою. Ініціатор видання, один з авторів і ред. темат. зб. «Русско-украинские литературные связи» (Москва, 1951) та «Російсько-українське літературне єднання» (К., 1953). Голова редколегії вид. «Шевченко Тарас. Повне зібрання творів: У 6 т.» (К., 1963). Монографія «Лев Толстой» (Москва, 1944) перекладена нім., польс., іспан., чес., угор., румун., сербо-хорват., словен., китай., япон. мовами.

Основні праці

Письма Шевченко к С. Т. Аксакову // Искусство. 1927. Кн. 2–3; Французская буржуазная революция и русская литература. Москва, 1944; Невидані листи П. О. Куліша до Аксакових // РЛ. 1957. № 19; Литература Киевской Руси и древнейшие инославянские литературы. Москва, 1958; Олександр Іванович Білецький. К., 1959.

Рекомендована література

1. Николай Каллиникович Гудзий (К 70-летию со дня рожд. и 45-летию научно-пед. деятельности). Москва, 1957;
2. Воспоминания о Николае Каллиниковиче Гудзии. Москва, 1968.

Бібліографічний опис:

Гудзій Микола Каленикович / О. В. Мишанич // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-25870>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).